

Využití kreativních voucherů ve veřejném sektoru

Příklady dobré praxe

A. Obce

Menší obce mohou díky voucheru realizovat řadu menších inovativních projektů pro zlepšení života v obci i její prezentace navenek:

1. Design a architektura

Návrh úprav veřejných prostranství a obecní architektury – např. včetně modernizace návsi, parků či zastávek. Kreativec (architekt/designér) může navrhnout nový orientační systém s jednotnými cedulemi a mapami pro budovy a veřejný prostor, nebo drobný městský mobiliář (lavičky, stojany na kola apod.).

2. Grafický design a branding

Vytvoření vizuální identity obce – logo, slogan a grafický manuál pro veškeré materiály obce. Dále návrh propagačních letáků, plakátů a turistických brožur s profesionálním grafickým zpracováním. Obec tak může lépe prezentovat své přednosti a jednotně komunikovat s veřejností.

3. Digitální služby a UX

Zlepšení obecních webových stránek a online služeb – např. přehledný **webdesign** s intuitivní navigací, případně vývoj jednoduché mobilní aplikace pro občany (ohlášení závad, kalendář akcí apod.). UX designér může navrhnout uživatelsky přívětivé rozhraní e-služeb obce, aby se v nich občané lépe orientovali.

4. Kulturní dědictví a řemesla

Pokud má obec bohatou historii nebo tradice, lze ve spolupráci s kreativci inovativně zpřístupnit místní kulturní dědictví. Například vytvořit naučnou stezku s prvky rozšířené reality (AR) nebo malou výstavu o historii obce. Kreativec specializovaný na kulturní dědictví může pomoci s digitálním zpracováním historických fotografií a dokumentů nebo s oživením tradičních řemesel moderní formou.

5. Multimédia (foto, video, audio)

Obec může využít fotografa či filmaře k propagačnímu videu o obci – například krátký dokument představující přírodní krásy a památky (v souladu s podporovanými oblastmi jako film, video, fotografie sloužící k propagaci). Také lze vytvořit audio nahrávky (podcast o obci, představení obce).

6. Urbanismus a architektura

Zpracování koncepčního architektonického návrhu pro revitalizaci veřejných ploch (náměstí, nábřeží, parky) s důrazem na funkčnost i estetiku. Architekti mohou navrhnout inovativní využití materiálů a technologií, zapojit interaktivní prvky do veřejného prostoru či vylepšit orientační systém ve městě (přehledné značení ulic, budov a turistických cílů).

7. Interiérový a světelný design

Modernizace interiérů veřejných budov (radnice, kulturní centra, čekárny) – designéři navrhnou funkční a příjemné uspořádání prostoru včetně osvětlení pro zlepšení atmosféry. Např. přestavba vstupní haly úřadu do vstřícnější podoby pro občany, nebo nové osvětlení a výstava v městské galerii, které zatraktivní expozici.

8. Branding a marketing města

Vytvoření značky města pro podporu cestovního ruchu a investic – jednotná kampaň zahrnující logo, slogan, vizuální styl a třeba maskota města. Brandingový specialista pomůže budovat pozitivní obraz města. K tomu lze připojit profesionální fotografické sady a videospoty představující město v tom nejlepším světle.

9. Digitální služby, UX a ICT

Vývoj městské mobilní aplikace (např. turistický průvodce s mapou památek a restaurací, kalendář akcí, hlášení podnětů) s důrazem na UX/UI design. Dále vylepšení webu městského úřadu či portálu pro občany – přívětivé rozhraní, online formuláře, rezervace termínů apod. Využít lze i prvky virtuální nebo rozšířené reality pro prezentaci projektů (např. virtuální prohlídka plánovaného developerského záměru pro veřejné projednání).

10. Kultura, média a hry

Natočení propagačního filmu o městě či série videí na sociální síť představujících městské služby občanům (např. jak třídit odpad, jak probíhá participativní rozpočet). V oblasti hudby a zvuku lze vytvořit originální zvukový podkres pro turistickou prezentaci nebo podporovat místní hudebníky skrze natočení city audio-jinglu. Herní designéři mohou navrhnout městskou hru pro obyvatele i návštěvníky – třeba geolokační hru objevující zapomenutá zákoutí města, nebo gamifikaci soutěží (sbírání bodů za účast na kulturních akcích).

B. Dobrovolné svazky obcí a MAS

Dobrovolné svazky obcí (DSO) a místní akční skupiny (MAS) sdružují více obcí a aktérů v regionu – kreativní voucher mohou využít ke společným projektům pro rozvoj mikroregionu:

1. Regionální branding a design

Vytvoření společné **značky mikroregionu** – logo a sloganu, které budou používat všechny obce v DSO/MAS. Grafický designér může připravit šablony propagačních materiálů (turistických map, brožur) s jednotnou identitou. To pomůže marketingu území navenek i posílení sounáležitosti obcí.

2. Turistická prezentace a kulturní dědictví

Společný projekt na propagaci turistických cílů regionu – např. webový portál a mobilní aplikace pro návštěvníky s přehledem památek, cyklotras a akcí v celém svazku obcí. Lze zapojit prvky kulturního dědictví: kreativci mohou zpracovat legendy a příběhy regionu do atraktivní podoby (ilustrovaný průvodce, videodokument, interaktivní mapa). Případně natočit krátká videa představující jednotlivé obce a jejich specifika jako seriál na sociální síť.

3. Digitální služby a UX pro občany

MAS či DSO mohou nechat navrhnout **online platformu** pro sdílení informací a služeb mezi členskými obcemi – např. společný kalendář akcí, tržiště pro nabídku a poptávku (sdílení techniky, knihovny věcí), diskusní fórum pro občany celého mikroregionu. UX design zajistí, že platforma bude přehledná a použitelná pro všechny věkové skupiny.

4. Kulturní akce a scénografie

Svazek obcí může pořádat společné kulturní či vzdělávací akce (festivaly, výstavy putující po obcích). Díky voucheru lze zapojit scénografa na **návrh venkovní výstavy** nebo stage design pro regionální festival – jednotný styl pódia, kulis a osvětlení pro akce v různých obcích. To dodá akcím profesionalitu a sjednocený vizuální dojem.

C. Knihovny

Veřejné knihovny jakožto **komunitní centra obcí** mohou s pomocí kreativců rozšířit své služby a zatraktivnit prostředí pro návštěvníky:

1. Interiérový design a architektura

Návrh modernizace prostor knihovny – např. vytvoření útulného čtenářského koutku, studovny nebo dětského oddělení s hravými prvky. Interiérový designér pomůže přetvořit knihovnu v přívětivé místo pro komunitní setkávání, aniž by šlo o velkou investici (nové barevné řešení, variabilní nábytek, zóny pro různé aktivity).

2. Grafický design a vizuální komunikace

Knihovna může získat nový vizuální styl – od loga přes plakáty až po cedule v interiéru. Grafik navrhne jednotnou podobu letáků na akce (autorská čtení, workshopy), informačních panelů či knihovního zpravodaje. To zvýší přehlednost a atraktivitu komunikace knihovny navenek i uvnitř.

3. Digitální služby a UX

Vylepšení webových stránek knihovny a online katalogu. UX designér může zjednodušit vyhledávání knih online, vytvořit přívětivý rezervační systém pro čtenáře nebo navrhnout mobilní aplikaci knihovny (notifikace o novinkách, prodloužení výpůjček jedním klikem). Modernizace digitálních služeb zpřístupní knihovnu širšímu publiku v souladu s trendem *“knihovna v době digitální”*.

4. Kulturní dědictví a práce s texty

Mnoho knihoven spravuje regionální literaturu či kroniky. Ve spolupráci s kreativcem lze tyto materiály digitalizovat a prezentovat interaktivně – například vytvořit virtuální galerii historických fotografií města nebo vydat e-knihu místních pověstí. Copywriter či redaktor může pomoci se sepsáním pamětnických vyprávění nebo vytvořit publikaci mapující historii obce. Takový projekt uchová místní paměť atraktivní formou.

D. Kulturní zařízení (muzea, galerie, kulturní domy)

Kulturní instituce mohou s kreativci inovovat způsob, jakým prezentují své sbírky a programy, a tím oslovit nové publikum:

1. Scénografie výstav a expozic

Muzeum či galerie může využít scénografa či výstavního designéra pro návrh atraktivní výstavní expozice. Například vytvořit interaktivní prvky (dotykové obrazovky, zvukové kulisy) nebo moderní výstavní panely, které vtáhnou návštěvníka do příběhu exponátů. To pomůže *“oživit”* sbírky a zprostředkovat kulturní dědictví novou formou.

2. Propagace a marketing akcí

Pro novou výstavu nebo kulturní akci lze za voucher zadat cílenou propagační kampaň – grafik a marketingový specialista připraví plakáty, vizuály na sociální sítě a třeba i originální suvenýry (merchandising) s motivem výstavy. Například muzeum v Královéhradeckém kraji nalákalo na unikátní exponát více návštěvníků tím, že kreativci vytvořili originální propagační předměty a kampaň na míru.

3. Film, video a audio

Kulturní dům může s filmařem natočit dokumentární medailon o významné osobnosti regionu či záznam divadelního představení pro online publikum. Hudební klub může využít zvukového inženýra k vylepšení akustiky sálu nebo nahrání koncertů. Fotografové mohou vytvořit profesionální fotobanku z akcí pro další propagaci. Tyto multimediální výstupy zvýší dosah kulturních aktivit (film/video/hudba jsou podporované obory).

4. Digitální inovace pro návštěvníky

Zavedení mobilní aplikace pro muzeum – interaktivní průvodce expozic s rozšířenou realitou (zobrazení 3D modelů historických předmětů, audio komentáře). Nebo virtuální prohlídka galerie ve 3D pro ty, kdo nemohou navštívit osobně. Také lze zapojit herní prvky: například muzeum může nabídnout dětem vzdělávací hru či kvíz, který je provede výstavou (tzv. gamifikace návštěvnického zážitku).

E. Školy a vzdělávací zařízení

Základní, střední školy či volnočasová střediska mohou díky kreativním voucherům obohatit výuku i prostředí školy:

1. Design školních prostor

Architekt či designer interiérů může navrhnout modernizaci učeben nebo společných prostor školy. Například vytvořit multifunkční učebnu informatiky s moderním uspořádáním, relaxační zónu pro studenty, nebo esteticky vylepšit chodby školy (barevné malby na stěnách, pohodlné sezení). Příjemnější prostředí podpoří kreativitu i pohodu žáků.

2. Vizuální identita a komunikace

Škola může získat vlastní logo a vizuální styl (na výročí nebo pro posílení sounáležitosti). Grafik navrhne také přehledné nástěnky, informační letáky pro rodiče či výroční almanach školy v atraktivním grafickém provedení. Jednotná vizuální komunikace posílí image školy navenek (např. při nábořech nových žáků).

3. Digitální výukové pomůcky

Ve spolupráci s odborníky na **UX a ICT** lze vyvinout interaktivní výukovou aplikaci nebo e-learningový modul. Například mobilní aplikaci s rozšířenou realitou pro výuku přírodopisu (žáci namíří telefon na obrázek a vidí 3D model ekosystému). Nebo zlepšit uživatelskou přívětivost školního informačního systému pro rodiče (přehlednější rozhraní elektronické žákovské knížky).

4. Multimédia a kreativní projekty

Škola může využít filmaře k natočení **videospotu představujícího školu** (pro budoucí studenty) nebo série krátkých vzdělávacích videí, kde učitelé moderně vysvětlí těžká témata. Fotograf může vést workshop, kde se studenti naučí kreativně dokumentovat školní akce a vytvoří z toho výstavu.

5. Podpora čtenářství a psaní

S pomocí copywritera či spisovatele lze realizovat projekt tvůrčího psaní – studenti pod vedením profesionála vytvoří sborník povídek nebo školní časopis na profesionální úrovni. To rozvíjí kreativitu žáků a výsledkem může být publikace, na kterou škola naváže svou prezentací.

F. Domovy pro seniory

Domovy důchodců a zařízení pro seniory mohou zapojit kreativce ke zkvalitnění prostředí pro klienty a ke smysluplným volnočasovým aktivitám:

1. Architektura a interiér

Interiérový designér může navrhnout úpravy společných prostor domova – například pohodlný společenský sál s variabilním nábytkem, terapeutickou zahradu pro pohyb a relaxaci seniorů, nebo lepší orientační prvky uvnitř budovy (barevné zóny, piktogramy) pro snadnou navigaci. Ergonomické a estetické prostředí zvyšuje kvalitu života obyvatel.

2. Digitální komunikace a vzpomínky

Ve spolupráci s fotografem a grafikem lze vytvořit „knihu vzpomínek“ – každého obyvatele vyfotit a zaznamenat jeho životní příběh, který se pak graficky upraví do pamětní knihy nebo webové galerie pro rodiny. Takový projekt nejen uchová osobní historie (práce s texty a fotografií), ale také aktivizuje paměť seniorů při vyprávění.

3. Zlepšení image zařízení

Stejně jako jiné organizace mohou i domovy seniorů využít grafický design pro vylepšení informačních materiálů (brožury pro rodiny, webové stránky se snadným ovládáním pro příbuzné). Lepší prezentace služeb a prostředí domova zvýší důvěru veřejnosti i potenciálních klientů.

G. Zařízení sociálních služeb

Další sociální služby (např. centra pro osoby se zdravotním postižením, domovy mládeže, azylové domy) mohou s pomocí kreativců inovovat své terapeutické i prezentační aktivity:

1. Terapeutické prostředí a design

Architekti a designéři mohou navrhnout úpravy interiérů s ohledem na potřeby klientů – např. smyslové místnosti (snoezelen) pro osoby s autismem, bezpečné herní prvky na zahradě, zútulnění společných jídelen či kluboven.

2. Digitální aplikace pro klienty

Ve spolupráci s odborníky na ICT lze vytvořit jednoduchou mobilní aplikaci pro nácvik dovedností nebo komunikaci – např. aplikaci pro osoby s mentálním postižením s obrázkovým rozhraním pro každodenní úkoly, nebo komunikační zařízení využívající obrázky a zvuky. To zlepší samostatnost klientů a usnadní práci personálu.

3. Prezentace a osvětová kampaň

Sociální služby často potřebují prezentovat svou činnost donorům a veřejnosti. Grafici a filmaři mohou vytvořit působivý prezentační balíček – krátký film představující příběhy vybraných klientů (se souhlasem, citlivě) ukazující dopad služby, brožuru s výsledky a přínosy organizace, jednotnou grafickou podobu příspěvků na sociálních sítích apod. To pomůže při shánění finanční podpory i destigmatizaci cílové skupiny.

Souhrnná tabulka příkladů využití kreativních voucherů

Níže uvedená tabulka shrnuje všechny výše zmíněné možnosti využití kreativních voucherů. Pro každý typ organizace uvádí relevantní kreativní oblasti a příklady konkrétních aktivit či projektů:

Typ organizace	Možné aktivity/projekty z kreativních voucherů
Obce, města	• Nová vizuální identita města/obce (logo, grafický manuál, city branding) • Architektonické nebo urbanistické návrhy veřejných prostor (náměstí, parky, hřiště, mobiliář) • Umělecké intervence do veřejného prostoru (murály, sochy, design laviček, info cedulí apod.) • Nové webové stránky města/obce včetně copywritingu a UX designu • Audio/ video průvodce městem • Kampaně na podporu participace, sousedské komunity nebo ekologických projektů • Design nové orientační navigace, mapy města, infografika • Plakátové a mediální kampaně na podporu kultury, sportu, rozvoje atd. • Výstava nebo galerie ve veřejném prostoru (sochy, fotografie, design laviček, kreativní hřiště apod.)
Dobrovolné svazky obcí, MAS	• Tvorba společného brandingu/mikroregionu, logo, vizuální styl • Společná komunikační kampaň na podporu regionálních produktů nebo turistiky • Design turistických tras, naučných stezek (značení, infopanel, mobilní aplikace) • Grafika a propagace projektů LEADER/CLLD • Pracovní setkání s kreativci (workshop pro rozvoj mikroregionu) • Kampaň na posílení image regionu (videa, podcasty, storytelling) • Návrh „maskota“ regionu, ilustrované mapy, deskové hry s regionální tematikou
Příspěvkové organizace – školy	• Redesign školní vizuální identity (logo, web, infografika) • Nový interiérový/ exteriérový design (barevnost, orientační systémy) • Komiksová nebo video kampaň pro rodiče, žáky, veřejnost • Vytvoření školního maskota nebo motivu

	• Umělecká intervence (murály, street art na školních budovách) • Interaktivní vzdělávací pomůcky, grafika, hry, mobilní appky • Spolupráce s designérem na rozvoji školních projektů (např. redesign školní knihovny nebo družiny) • Propagační video o škole, virtuální prohlídky, storytelling příběhů absolventů
Školská zařízení (ZUŠ, DDM, SVČ...)	• Propagační video nebo podcast o aktivitách zařízení • Nový design tištěných i online materiálů • Komiksové nebo ilustrované vzdělávací pomůcky • Scénografie a výtvarné návrhy pro školní divadlo/akce • Fotokampaň „talent roku“ • Interaktivní web nebo online galerie prací žáků
Kulturní zařízení (knihovny, muzea, KD, galerie, divadla)	• Vizuální rebranding, nová grafika a web • Kreativní marketingová kampaň (např. Čteme Jinak, kniha v ulicích) • Design výstav, interaktivních expozic, VR prohlídky, audioprůvodce • Komiksové a ilustrované průvodce expozicí • Výroba kreativních suvenýrů, merch • Záznam a streamování představení, umělecké fotografie akcí • Design nového mobiliáře (čtecí koutky, infopulty, kreativní zóny) • Nové formy kulturních akcí, site-specific umění (instalace ve veřejném prostoru)
Sociální a komunitní zařízení	• Nový web a vizuální identita • Komunikační a fundraisingová kampaň (video, storytelling, animace) • Design prostředí/úprava interiéru pro příjemnější atmosféru (barvy, mobiliář, obrazy) • Grafika, ilustrace nebo video pro vzdělávání klientů • Série krátkých filmů nebo podcastů na téma životní příběhy klientů • Interaktivní výstava příběhů klientů pro veřejnost
Městské a obecní služby (TS, správa majetku, městská	• Redesign vizuálního stylu městských služeb (logistika, svoz odpadu, MHD, městská zeleň apod.)

zeleň, doprava, infocentra apod.)	• Grafický návrh a infografika do informačních kampaní (např. třídění odpadu, úspory energie) • Umělecké prvky v městském mobiliáři, originální lavičky, zastávky, popelnice • Kampaň k otevřeným datům města/obce • Design nových webů a mobilních aplikací • Fotokampaně, video k propagaci služeb • Vizuální navigace v městských parcích a sportovištích • Návrh a realizace edukačních programů (animace, komiksy, webináře)
Regionální rozvojové agentury, turistická centra, infocentra	• Regionální branding, vizuální identita a logo • Propagační kampaň k cestovnímu ruchu (video, foto, sociální sítě) • Design a tisk turistických map, infopanelů, značení • Digitální průvodce (aplikace, audioprůvodce, online mapa) • Kreativní web, blog, podcasty o regionu • Návrh a realizace tematických festivalů a regionálních slavností • Merchandising, design suvenýrů, deskové hry o regionu
Sportovní zařízení a kluby	• Nová vizuální identita, klubový merch • Design interiéru (grafika, motivy, mural, orientační systém) • Propagační a náborová kampaň (video, plakáty, web, sociální sítě) • Umělecké prvky ve sportovním areálu (murály, sochy) • Série krátkých dokumentů/podcastů o historii klubu, významných sportovcích • Designové řešení sportovních cen a pohárů • Interaktivní digitální tabule, vizualizace výsledků, fotokoutky na akcích
Policie a městská/obecní policie	• Design edukačních a preventivních kampaní (komiksy, animace, webináře) • Vizuální identita a komunikační materiály • Interaktivní projekty prevence kriminality- • Umělecké prvky v prostředí služebny (obrazy, street art) • Video nebo podcasty na téma bezpečnost ve městě • Kampaň k participaci a sousedské spolupráci

	• Vizuální řešení pro projekty bezpečnosti veřejného prostoru (osvětlení, značení)
Veřejné vysoké školy, výzkumné a vzdělávací instituce	• Nový web, vizuální identita • Design vědeckých posterů, prezentací, infografik • Vizuální styl odborných publikací, knih, sborníků • Propagační videa, podcasty, online konference • Interaktivní vzdělávací platformy, aplikace, webináře • Branding studentských projektů, soutěží a festivalů • Umělecké a designové workshopy pro studenty i veřejnost
Komunitní centra, integrační zařízení	• Design a vizuální identita centra • Umělecká intervence do veřejného prostoru (murály, sochy, výstavy) • Kreativní workshopy pro obyvatele • Interaktivní storytelling (příběhy komunity formou komiksu, videa, fotoknihy) • Design informačních materiálů, plakátů, brožur • Kampaň na participaci a zapojení do komunitních akcí • Digitální galerie lokální tvorby

Zahraníční příklady využití kreativních voucherů

1. Německo (Sasko) – mobilní aplikace pro kulturní centra

V rámci programu Sächsische Innovationsgutscheine (Saské inovační vouchery) využila síť menších kulturních center v Sasku vouchery na vývoj společné mobilní aplikace pro propagaci akcí, online rezervace a digitální galerii místního umění. Vyšší návštěvnost, lepší zapojení místních umělců, zvýšení účasti veřejnosti na kulturním dění.

<https://www.sab.sachsen.de/>

2. Rakousko (Vídeň) – street art muraly ve veřejném prostoru

Projekt: Město Vídeň prostřednictvím platformy KulturKontakt Austria a Kreativwirtschaft Austria financuje vouchery na street art projekty pro školy a obce (spolupráce s umělci, workshopy s dětmi a mládeží). Oživení sídlišť a škol, podpora místní identity, komunitní participace na tvorbě muralů.

KulturKontakt Austria, viz také Kreativwirtschaft Austria – konkrétní případy např. projekt "WienXtra Street Art" <https://www.wienextra.at/jugendinfo/infos-von-a-z/graffiti/>

4. Skotsko – digitalizace kulturního dědictví

Projekt: Regionální muzea a obce v rámci programu Creative Scotland dostala vouchery na digitalizaci fotografií, vytváření virtuálních prohlídek a záznamy pamětníků.

Zachování historie, dostupnost pro mladé a hendikepované, nárůst online návštěvníků muzeí.

Creative Scotland – Culture & Business Fund, <https://cultureandbusiness.scot/cbs-fund/>

5. Murals for Communities – Waterford, Irsko

Popis: Mezinárodní spolupráce tří měst (Waterford, Heerlen, Kaunas) na tvorbě velkoformátových muralů, zapojení lokálních umělců a komunitních workshopů.

<https://waterfordculturalquarter.ie/projects/murals-for-communities/>

6. Ardú Street Art – Cork, Irsko

Popis: Street art festival proměňující prázdné fasády a veřejný prostor, doplněný o komentované prohlídky a vzdělávací workshopy.

<https://arducork.ie/>

7. Park(ing) Day Barcelona – Barcelona, Španělsko

Popis: Dočasné proměny parkovacích míst na mini-parky, kavárny nebo kulturní koutky, často s uměleckými instalacemi.

Zdroj: parkingday.org

8. Living Museum – Digital Stories – Rotterdam, Nizozemsko

Popis: Voucher program pro lokální muzea na digitalizaci sbírek, tvorbu audio-

vizuálních příběhů a virtuálních prohlídek.

https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/CAMOC_Newsletter_2012_04.pdf

9. Heritage Detectives – Aberdeenshire, Velká Británie

Popis: Mikrogranty na školní projekty zkoumající lokální historii – vznikly komunitní výstavy, publikace a audio průvodci.

<https://www.heritagedetectives.org/>

10. Asphalt Art Initiative – 19 evropských měst (EU)

Popis: Malby na vozovkách, přechodech a veřejných prostranstvích ke zvýšení bezpečnosti a estetizaci prostoru.

<https://asphaltart.bloomberg.org/>

11. Banner Repeater (Reading Room & Art Space) – Londýn, Velká Británie

Popis: Umělecký prostor / čítárna vzniklá v prostorách nádraží. Součástí projektu „Art in Empty Spaces“ z iniciativy městské rady.

<https://www.bannerrepeater.org/>